

BS/22/2013

**POPARCIE DLA RATYFIKACJI
PAKTU FISKALNEGO**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

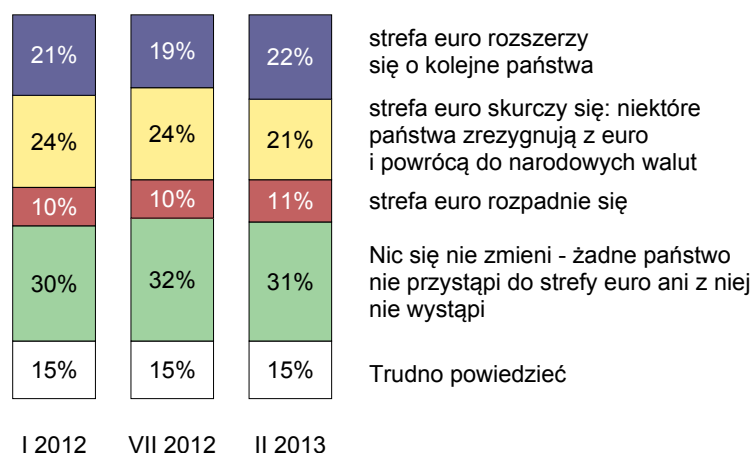
W styczniu 2013 wszedł w życie „Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w Unii Gospodarczej i Walutowej”, umowa międzyrządowa, określająca zasady dyscypliny finansów publicznych w państwach strefy euro. Zakłada on wprowadzenie większej kontroli budżetów krajów eurolandu przez instytucje unijne, a także sankcji za naruszenie zasad dyscypliny budżetowej. Przyjęcie paktu fiskalnego ma przeciwdziałać kryzysom finansowym w państwach strefy euro. Na przystąpienie do paktu zdecydowała się także Polska: w marcu ubiegłego roku wraz z innymi przywódcami Unii Europejskiej (poza Czechami i Wielką Brytanią) umowę podpisał Donald Tusk. Obecnie ustawą zezwalającą na ratyfikację paktu zajmuje się Sejm.

OPINIE O SYTUACJI W STREFIE EURO

Sytuacja w strefie euro nadal budzi niepewność Polaków¹. Ich zdaniem ciągle możliwe są różne scenariusze rozwoju sytuacji w krajach, które przyjęły wspólną walutę. Blisko co trzeci badany (32%) sądzi, że w najbliższych latach strefa euro skurczy się lub nawet rozpadnie. Praktycznie tyle samo osób (31%) przewiduje, że będzie zachowane *status quo* – żadne państwo nie przystąpi do strefy euro ani z niej nie wystąpi. Nieco więcej niż co piąty ankietowany (22%) spodziewa się rozszerzenia strefy euro o kolejne państwa.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (273) przeprowadzono w dniach 31 stycznia – 6 lutego 2013 roku na liczącej 1111 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, W NAJBLIŻSZYCH LATACH:

Osoby bardziej niż przeciętnie zainteresowane polityką, deklarujące, że z uwagą śledzą to, co się w niej dzieje, częściej niż ogół respondentów mają wyrobioną opinię na temat rozwoju sytuacji w strefie euro. Jednak i one nie mają klarownej wizji przyszłości: co trzecia z nich (33%) spodziewa się, że przynajmniej niektóre państwa zrezygnują ze wspólnej waluty, niemal tyle samo (35%) sądzi, że nic się w tym zakresie nie zmieni, blisko co czwarta zaś (26%) przewiduje rozszerzenie strefy euro.

POPARCIE DLA PAKTU FISKALNEGO

Wobec kryzysu w strefie euro Polacy dostrzegają potrzebę wzmocnienia zasad dyscypliny finansowej w państwach eurolandu. W badaniach przeprowadzonych w ubiegłym roku większość z nich wyrażała poparcie dla rozwiązań zawartych w pakcie fiskalnym. Obecnie akceptacja jego ustaleń nieco zmalała, nadal jednak większość Polaków popiera zwiększenie kontroli nad budżetami państw strefy euro przez instytucje unijne (58%) i zgadza się, by Unia mogła nakładać na rządy państw strefy euro kary za nieprzestrzeganie zasad dyscypliny finansów publicznych: doprowadzenie do nadmiernego deficytu budżetowego oraz zbyt dużego zadłużenia (62%).

Tabela 1

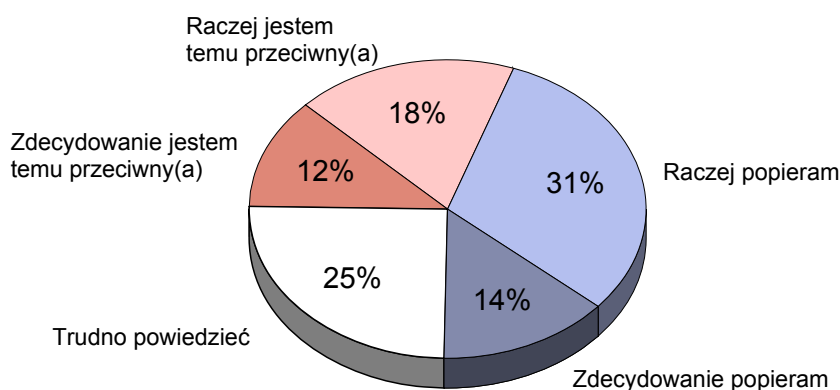
Stosunek do rozwiązań, mających zapobiegać kryzysom finansowym w państwach strefy euro	Wskazania respondentów według terminów badań		
	I 2012	VII 2012	II 2013*
	w procentach		
zwiększenie kontroli nad budżetami państw strefy euro przez instytucje unijne			
Zdecydowanie popieram to rozwiązanie	24	26	20
Raczej popieram to rozwiązanie	38	42	38
Raczej jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	15	12	14
Zdecydowanie jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	6	4	8
Trudno powiedzieć	17	16	20
nakładanie na rządy państw strefy euro kar za nieprzestrzeganie zasad dyscypliny finansów publicznych: nadmierny deficyt budżetowy oraz zbyt duże zadłużenie			
Zdecydowanie popieram to rozwiązanie	27	25	26
Raczej popieram to rozwiązanie	38	40	37
Raczej jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	14	15	15
Zdecydowanie jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	5	4	6
Trudno powiedzieć	17	16	16

* W ostatnim badaniu pytanie brzmiało: „W styczniu 2013 wszedł w życie pakt fiskalny tzn. umowa międzyrządowa, określająca zasady dyscypliny finansów publicznych w państwach strefy euro. Przyjęcie tego paktu ma zapobiegać kryzysom finansowym w państwach strefy euro. Co Pan(i) sądzi o zawartych w pakcie rozwiązaniach, takich jak:”

Akceptacja rozwiązań mających na celu wzmocnienie dyscypliny finansowej w krajach strefy euro przeważa nieomal we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych. Wyjątek stanowią osoby najbardziej religijne – kilka razy w tygodniu uczestniczące w praktykach religijnych, wśród których rozwiązania zawarte w pakcie fiskalnym wywołują znaczne kontrowersje. Wprawdzie przeważająca część z nich popiera zwiększenie kontroli nad budżetami państw strefy euro przez instytucje unijne (43%), jednak nakładanie na rządy państw strefy euro kar za nieprzestrzeganie zasad dyscypliny finansów publicznych nieco częściej budzi ich sprzeciw (39%) niż aprobatę (36%).

Ratyfikację przez Polskę paktu fiskalnego popiera ogółem 45% badanych. Przeciwny tej decyzji jest mniej niż co trzeci ankietowany (30%).

RYS. 2. POLSKA CHCE PRZYSTĄPIĆ DO PAKTU FISKALNEGO, ABY MIEĆ MOŻLIWOŚĆ UCZESTNICTWA W SZCZYTACH PAŃSTW STREFY EURO, CHOĆ ROZWIĄZANIA W NIM ZAWARTE BĘDĄ DOTYCZYĆ NASZEGO KRAJU DOPIERO PO PRZYSTĄPIENIU DO STREFY EURO. CZY POPIERA PAN(I) RATYFIKACJĘ (ZATWIERDZENIE) PRZEZ POLSKĘ TRAKTATU FISKALNEGO CZY TEŻ JEST PAN(I) TEMU PRZECIWNY(A)?

Osoby przeciwnie zatwierdzeniu przez Polskę umowy częściej niż przeciętnie podważają zasadność obecności Polski w Unii Europejskiej. Jednak także wśród nich większość (63%) stanowią zwolennicy członkostwa w UE. Przeciwnicy ratyfikacji paktu fiskalnego częściej niż jej zwolennicy przewidują, że w najbliższych latach strefa euro skurczy się lub nawet rozpadnie (łącznie 46%). Jednocześnie akceptacja zapisów paktu fiskalnego jest wśród nich zdecydowanie niższa niż wśród opowiadających się za jego zatwierdzeniem przez Polskę.

Tabela 2

Czy popiera Pan(i) ratyfikację (zatwierdzenie) przez Polskę traktatu fiskalnego czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Co Pan(i) sądzi o zawartych w pakcie rozwiązaniach, takich jak: zwiększenie kontroli nad budżetami państw strefy euro przez instytucje unijne?		
	Popieram to rozwiązanie	Jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	84	10	6
Jestem temu przeciwny(a)	37	52	11
Trudno powiedzieć	36	8	56

Tabela 3

Czy popiera Pan(i) ratyfikację (zatwierdzenie) przez Polskę traktatu fiskalnego czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Co Pan(i) sądzi o zawartych w pakcie rozwiązaniach, takich jak: nakładanie na rządy państw strefy euro kar za nieprzestrzeganie zasad dyscypliny finansów publicznych: nadmierny deficyt budżetowy oraz zbyt duże zadłużenie?		
	Popieram to rozwiązanie	Jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	86	11	3
Jestem temu przeciwny(a)	49	44	7
Trudno powiedzieć	38	11	51

Generalnie największe poparcie dla zatwierdzenia paktu fiskalnego notujemy w tych grupach, które najczęściej zaliczają się do zwolenników członkostwa Polski w UE, a więc wśród osób z wykształceniem wyższym (57%), badanych o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł (56%) oraz wśród zadowolonych ze swoich warunków materialnych (57%). Najrzadziej za ratyfikacją paktu fiskalnego opowiadają się ludzie starsi: powyżej 65 roku życia (35%), osoby z wykształceniem podstawowym (37%) i – przede wszystkim – ludzie najbardziej religijni: uczestniczący w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (24%). Wśród osób najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne zdecydowanie więcej niż w innych analizowanych grupach jest przeciwników ratyfikacji przez Polskę tego dokumentu (50%).

W elektoratach partyjnych za ratyfikacją paktu fiskalnego opowiadają się najczęściej zdeklarowani wyborcy PO. Popiera ją także ponad połowa sympatyków PSL, RP i SLD. Sprzeciw przeważa natomiast wśród zwolenników PiS.

Tabela 4

Elektoraty partyjne	Czy popiera Pan(i) ratyfikację (zatwierdzenie) przez Polskę traktatu fiskalnego czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	71	15	14
RP*	58	28	14
PSL	56	24	20
SLD	53	30	17
PiS	36	45	19

* Deklaracje zwolenników tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		W styczniu 2013 wszedł w życie pakt fiskalny tzn. umowa międzyrządowa, określająca zasady dyscypliny finansów publicznych w państwach strefy euro. Przyjęcie tego paktu ma zapobiegać kryzysom finansowym w państwach strefy euro. Co Pan(i) sądzi o zawartym w pakcie rozwiązaniu, takim jak zwiększenie kontroli nad budżetami państw strefy euro przez instytucje unijne?			Liczba osób
		Popieram to rozwiązanie	Jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		58	22	20	1103
Płeć	Mężczyźni	58	26	16	531
	Kobiety	58	18	24	573
Wiek	18-24 lata	64	22	14	131
	25-34	60	21	18	225
	35-44	58	26	16	187
	45-54	57	25	18	185
	55-64	60	23	17	190
	65 lat i więcej	49	14	37	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	20	21	421
	Miasto do 20 tys.	56	22	23	142
	20-100 tys.	60	22	18	221
	101-500 tys.	52	26	22	182
	501 tys. i więcej mieszk.	62	23	15	137
Wykształcenie	Podstawowe	51	16	33	242
	Zasadnicze zawodowe	60	21	19	272
	Średnie	60	24	16	369
	Wyższe	60	25	15	219
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	62	23	15	109
	Średni personel, technicy	67	24	8	57
	Pracownicy adm.-biurowi	65	22	13	74
	Pracownicy usług	55	27	18	77
	Robotnicy wykwalifikowani	56	29	16	110
	Robotnicy niewykwalifik.	68	15	17	50
	Rolnicy	59	18	22	79
Pracujący na własny rach.	62	13	24	33	
Bierni zawodowo	Renciści	49	19	32	84
	Emeryci	51	19	30	210
	Uczniowie i studenci	47	32	21	69
	Bezrobotni	66	20	13	100
	Gospodynie domowe i inni	62	19	19	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	23	17	163
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	27	15	95
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	24	15	229
	prywatnym gosp. rolnym	64	18	19	77
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	66	20	14	176
	501-750	54	22	24	126
	751-1000	54	24	22	181
	1001-1500	58	22	20	169
	Powyżej 1500 zł	65	24	11	179
Ocena własnych war. mater.	Złe	50	24	26	168
	Średnie	53	24	23	474
	Dobre	66	19	15	461
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	43	39	19	51
	Raz w tygodniu	56	22	22	529
	1-2 razy w miesiącu	66	15	19	173
	Kilka razy w roku	61	22	17	219
	W ogóle nie uczestniczy	55	24	21	132
Poglądy polityczne	Lewica	60	25	15	176
	Centrum	62	21	17	374
	Prawica	58	27	16	305
	Trudno powiedzieć	50	16	34	248

Tabela 2

		W styczniu 2013 wszedł w życie pakt fiskalny tzn. umowa międzyrządowa, określająca zasady dyscypliny finansów publicznych w państwach strefy euro. Przyjęcie tego paktu ma zapobiegać kryzysom finansowym w państwach strefy euro. Co Pan(i) sądzi o zawartym w pakcie rozwiązaniu, takim jak nakładanie na rządy państw strefy euro kar za nieprzestrzeganie zasad dyscypliny finansów publicznych: nadmierny deficyt budżetowy oraz zbyt duże zadłużenie?			Liczba osób
		Popieram to rozwiązanie	Jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		63	21	16	1104
Płeć	Mężczyźni	65	22	13	531
	Kobiety	60	20	20	574
Wiek	18-24 lata	69	21	10	131
	25-34	65	21	14	225
	35-44	65	21	14	187
	45-54	65	20	15	185
	55-64	63	23	14	190
	65 lat i więcej	50	20	30	187
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	22	18	421
	Miasto do 20 tys.	62	19	19	142
	20-100 tys.	65	19	16	222
	101-500 tys.	61	22	16	182
	501 tys. i więcej mieszk.	71	19	10	137
Wykształcenie	Podstawowe	52	19	29	243
	Zasadnicze zawodowe	62	21	17	272
	Średnie	66	22	12	369
	Wyższe	70	22	8	219
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	17	9	109
	Średni personel, technicy	67	21	11	57
	Pracownicy adm.-biurowi	69	22	8	74
	Pracownicy usług	65	21	14	77
	Robotnicy wykwalifikowani	60	25	15	110
	Robotnicy niewykwalifik.	66	15	19	50
	Rolnicy	57	22	21	79
	Pracujący na własny rach.	62	24	14	33
Bierni zawodowo	Renciści	54	19	27	84
	Emeryci	55	22	23	211
	Uczniowie i studenci	62	25	13	69
	Bezrobotni	71	14	15	100
	Gospodynie domowe i inni	67	23	10	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	19	13	163
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	71	18	11	95
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	26	13	229
	prywatnym gosp. rolnym	64	20	16	77
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	74	19	7	176
	501-750	62	19	19	126
	751-1000	54	28	18	181
	1001-1500	59	23	18	169
	Powyżej 1500 zł	72	20	8	179
Ocena własnych war. mater.	Złe	57	20	22	169
	Średnie	57	25	18	474
	Dobre	71	17	12	461
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	36	39	26	52
	Raz w tygodniu	59	23	18	529
	1-2 razy w miesiącu	69	17	14	173
	Kilka razy w roku	68	18	13	219
	W ogóle nie uczestniczy	70	16	14	132
Poglądy polityczne	Lewica	73	16	11	176
	Centrum	67	21	12	375
	Prawica	60	25	14	305
	Trudno powiedzieć	51	19	30	248

Tabela 3

		Polska chce przystąpić do paktu fiskalnego, aby mieć możliwość uczestnictwa w szczytach państw strefy euro, choć rozwiązania w nim zawarte będą dotyczyć naszego kraju dopiero po przystąpieniu do strefy euro. Czy popiera Pan(i) ratyfikację (zatwierdzenie) przez Polskę traktatu fiskalnego czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem temu przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		45	30	25	1102
Płeć	Mężczyźni	49	31	20	530
	Kobiety	42	29	29	573
Wiek	18-24 lata	48	33	19	131
	25-34	48	33	19	225
	35-44	49	27	24	187
	45-54	50	29	21	184
	55-64	43	31	26	190
	65 lat i więcej	35	27	38	186
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	27	27	421
	Miasto do 20 tys.	41	29	30	143
	20-100 tys.	44	32	24	220
	101-500 tys.	50	30	20	181
	501 tys. i więcej mieszk.	48	34	18	137
Wykształcenie	Podstawowe	37	23	40	243
	Zasadnicze zawodowe	44	29	27	271
	Średnie	45	35	20	369
	Wyższe	57	29	14	219
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	63	23	14	108
	Średni personel, technicy	50	29	21	57
	Pracownicy adm.-biurowi	50	31	19	74
	Pracownicy usług	40	34	26	77
	Robotnicy wykwalifikowani	48	36	16	110
	Robotnicy niewykwalifik.	50	22	27	50
	Rolnicy	41	27	33	79
Pracujący na własny rach.	56	21	23	33	
Bierni zawodowo	Renciści	38	31	31	83
	Emeryci	36	28	36	211
	Uczniowie i studenci	42	38	20	69
	Bezrobotni	48	33	18	100
	Gospodynie domowe i inni	43	32	25	51
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	26	21	162
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	32	15	95
	sekt. pryw. poza rolnict.	49	30	21	229
	prywatnym gosp. rolnym	44	28	28	77
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	50	30	21	176
	501-750	48	31	21	126
	751-1000	43	27	30	181
	1001-1500	45	32	23	167
	Powyżej 1500 zł	56	28	16	178
Ocena własnych war. mater.	Złe	36	30	35	169
	Średnie	38	35	27	473
	Dobre	57	25	19	460
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	24	50	26	51
	Raz w tygodniu	44	31	25	528
	1-2 razy w miesiącu	49	21	30	173
	Kilka razy w roku	51	27	22	219
	W ogóle nie uczestniczy	47	32	21	132
Poglądy polityczne	Lewica	54	31	15	176
	Centrum	50	27	23	373
	Prawica	47	37	16	305
	Trudno powiedzieć	31	24	45	248